

Masterand Asofiei Lavinia Măriuca, Centrul de studii europene, Specializare Dezvoltare Regională

Alfabetizare media si mediul online-cum recunoaștem știrile false și cum combatem dezinformarea- 10 aprilie 2025

Într-o lume în care digitalizarea și inteligența artificială sunt părți componente ale vieții aproape la fel de vitale ca apa și aerul, fenomenul dezinformării devine tot mai des întâlnit, generat bineînțeles de informațiile false descoperite pe diferite surse online. Din cauza ritmului alert de dezvoltare a acestui domeniu, oamenii nu pot actualiza cumva cunoștințele și modul în care să perceapă informația primită, de aceea mulți cad pradă acestui pericol real deoarece o simplă neînțelegere poate duce la un lanț causal din care se pot crea situații neplăcute care mai devreme sau mai târziu să aibă consecințe (majore sau minore). Putem observa un prim aspect interesant și de remarcă, cum ființa umană s-a confruntat de-a lungul timpului cu pericole de diferite tipuri în funcție de problemele și momentul istoric la care se afla. Dacă la începuturi scopul omului era să supraviețuiască și să se apere, astăzi pericolul poate veni dintr-o simplă informație înțeleasă greșit. Categorie, magnitudinea problemei diferă însă comparația este potrivită contextului întrucât trebuie să conștientizăm riscul dezinformării. Fiind un eveniment organizat de Parlamentul European în România, înțelegerea Uniunii Europene și a modului în care este văzută de către cetățeni a fost importantă întrucât fenomenul știrilor false are un impact semnificativ la nivel european.

Evenimentul a debutat cu o prezentare din partea domnului Bogdan Schipor, cercetător științific la departamentul de Istorie Contemporană din cadrul institutului de istorie „A.D. Xenopol”, despre secolul XX și cele două conflagrații mondiale care au creat climatul necesar nevoii formării unei Formațiuni politice puternică care să asigure pacea. Eșecul Ligii Națiunilor după izbucnirea celui De-Al Doilea Război Mondial a fost puntea spre a se forma Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului ca un prim pas de pace între puterile mari europene aflate în dispută: Franța și Germania.

La eveniment a participat Galina Manole, formatoare la Școala de Valori, care ne-a prezentat cele patru valori esențiale: autenticitatea, libertatea, curajul și responsabilitatea. A

urmat intervenția doamnei Ioana Pruteanu, coordonatoarea noastră de practică de la centrul Europe Direct Iași, care a explicat ce este Uniunea Europeană și rolul său în alfabetizarea online, abordând totodată și conceptul de cetățenie digitală, statut care va fi în curând la fel de important ca cetățenia națională sau cea europeană.

Evenimentul nu s-a bazat pe monologul invitaților ci pe creativitatea și implicarea noastră directă. Pe lângă cele 2 ateliere organizate pentru a lucra în echipă și a ne „contrazice” cu echipele care aveau același subiect de abordat, au fost organizate și quiz-uri cu premii simbolice pentru a marca importanța experienței, care contează cel mai mult.

Prezența unor persoane precum Francesca Cristea-delegat de tineret la UE și Anca Simion-functionar european la Biroul Parlamentului European în România, ne-au onorat și totodată motivat spre viitor, mai ales pentru drumul academic parcurs până în acest moment. De asemenea, dumnealor au pus accentul pe dezinformare și importanța pe care o au tinerii la nivel european, iar în completare, doamna psiholog Cristina Vameșu, specializată în psihologia educațională a subliniat impactul pe care îl au la nivel psiho-emoțional informațiile false dar și cât de afectați sunt tinerii la nivel cerebral în funcție de timpul pe care îl petrec pe telefon, respectiv orice sursă de tehnologie.

Am aflat despre diferite surse de unde putem lua informațiile corecte, cum să nu cădem pradă imaginilor create de Inteligența Artificială și cum putem recunoaște sursele neverificate. Toate necesită o atenție sporită de aceea ne-a fost pusă la încercare capacitatea de observare în câteva exemple semnificative. Mediul digital, în special rețelele sociale, permite dezinformării să se propage cu o viteză exponențială, atingând audiențe vaste într-un timp scurt. Algoritmii platformelor pot chiar amplifica această răspândire. Dezinformarea exploatează adesea emoții puternice precum frica, furia sau entuziasmul, pentru a ocoli gândirea critică și a facilita acceptarea informațiilor false. Dezinformatorii folosesc adesea un format care imită știrile legitime, incluzând titluri senzaționaliste, imagini și chiar elemente vizuale credibile, pentru a-și crește credibilitatea aparentă.

Aceste evenimente sunt benefice pentru noi, tinerii, dar au ca scop și propagarea informației prin intermediul nostru. Avem contact cu o grămadă de oameni zilnic, de toate categoriile de vârstă, însă cei vulnerabili sunt copiii și bătrânii la care trebuie să avem atenție sporită. Astfel am descoperit că importanța noastră în societate este tot mai relevantă și trebuie să fim conștienți de ea. S-au prezentat și riscurile la care suntem predispuși în mediul online, cum ar fi furtul de identitate; phishing și spoofing; scurgeri de date; lipsa de confidențialitate;

cyberbullying (hărțuirea cibernetică); expunerea la conținut inadecvat/dăunător; dependența de internet/jocuri online/rețele sociale.

Evenimentul s-a încheiat pe o notă pozitivă, concentrându-se pe starea de bine în mediul digital și modul în care trebuie echilibrate toate. Am accentuat importanța unei pendulări sănătoase între viața online și cea offline, insistând ca activitățile din viața reală să aibă întotdeauna prioritate. Pentru a preveni oboseala cronică digitală, au fost propuse măsuri eficiente precum: luarea de pauze regulate de la ecran, stabilirea unor limite de timp pentru utilizarea dispozitivelor și identificarea unor activități suplimentare în mediul offline.

Înmânarea diplomelor de participare a fost ultima pe agendă. Participarea la acest eveniment m-a adus mai aproape de realitatea cu care ne confruntăm zilnic, eram foarte interesată de acest subiect, mereu sunt atentă și selectivă la știri, îndeosebi cele politice care mă pasionează cel mai mult, dar sunt conștientă că pot cădea pradă unor știri false oricând.